

FİKRİN AYNASI

Yazıçı-publisist Nazir Çerkəzoğlu 5-ci dəfədir ki, oxucuların görüşünə gəlir. Bu dəfə publisistik əsərlər toplusu ilə və bir də oxucularından ona ünvanlanan məqalələr toplusu ilə çıxış edir. Belə ki, bu kitab iki hissədən ibarətdir. Birinci bölümdə müəllifin öz yazıları toplanıb. Burada o, həm müasirlərinə üz tutur, özünün əhatəsində olduğu hadisələrə toxunur, təsirləndiyi məqamları publisistikanın dilinə gətirir. Ayrı-ayrı qələm adamlarının yaradıcılıq məhsullarını gözünün-könlünün ələyindən-süzgəcindən keçirir, onlara özünün oxucu kimi də, publisist kimi də münasibətini sərgiləyir. Şair Mirzə Mirimli, şair Malik Əhmədov barəsində, eləcə də başqa yazarlar haqqında düşüncələrini ortaya qoyur. Bu prinsipdən yanaşdıqda Nazir Çerkəz oğlu çox fəaldır, sıradan bir oxucu kimi oxuduqlarını sonradan publisist kimi qələminin ucuna alır, bədii-estetik düşüncələr şəklində aprobasiyadan keçirib, yenidən onları “öz malı kimi” - özünün publisistik əsəri kimi oxucusuna qaytarır. Günəşin şüaları güzgüdə bərq vurduğu kimi, oxuduğu ədəbi-bədii məhsullar da onun qələmində bərq vurur və onun düşüncə orbitindən başqa bir ovqatda yenidən oxucu kütləsinə qayıdır. Bu mənada Nazir müəllim bir yazar kimi cəmiyyətdən ona tuşlanan təsirləndirici zərbələri bumeranq kimi cəmiyyətin özünə qaytarır. Əslində, yazarın-publisistin, jurnalistin missiyası elə belə olmalıdır: real həyat - yazıçı - ədəbi-bədii-publisistik donda təsvirə gətirilmiş obrazlı həyat! Yəni bu, o deməkdir ki, yazar gördüklərindən - ona dəyən həyat sillələrindən təsirlənir və bu “sillənin” cavabını ədəbi-publisistik və bədii formada təzədən həyatın-ictimai mühitin özünə qaytarır. Ona görə bu zaman oxucu kövrəlir, təsirlənir ki, oxuduqlarının real mənzərəsini canlı həyatın özündən görmüşdür. Ona görə təsirlənir ki, reallıqda gördüyü həyat həqiqətlərinə yazıçı ədəbi-bədii dolğunluq gətirib, “ətə-cana doldurub” psixo reallıq şəklində oxucunun dünyasını silkələyə bilir.

Bəli, Nazir Çerkəz oğlu oxuduqlarından da, şahidi olduqlarından da təsirləndiklərini publisistik yazılar şəklində oxucularına ünvanlayır.

Kitabın ikinci hissəsi də Nazir Çerkəzoğlundan təsirlənmələrin əks-sədası kimi səslənir. Çünki ikinci bölümdə ayrı-ayrı qələm sahiblərinin onun haqqında dedikləri yer alıb. Necə ki, bir yazar-publisist kimi o, qələm dostlarına müxtəlif biçimdə ədəbi məktublar ünvanlayıb, eləcə də o səpkidə qələm adamları da onun yazdıqlarına rəğmən fikir söyləyiblər. Bu baxımdan kitabın ikinci bölümünü Nazir müəllimin yazdıqlarının inikası kimi dəyərləndirməliyik. “Kimsən”, “necə varsan”, “necə görünürsən” kimi sualların cavabları həmin yazılardan açıq-aydın görünür. Başqa sözlə, 2-ci bölüm Nazir Çerkəzoğlu yaradıcılığına bir güzgü tutub, onun kimliyini aydın şəkildə bizlərə göstərir.

Əziz oxucular, gəlin Nazir müəllimi həm özünün, həm də özgələrinin fikir aynasından görək. O fikir aynası sözlərin, cümlələrin işığında bərq vurur: Fikir aynası elə sözün işığıdır. Sözün haləsində hər şey aydın görünür.

Şakir Əlifov